

FLERE FLINTESTEN FRA MOLERET

Henrik Madsen og Claus Heilmann-Clausen

For 11 år siden blev en cementsten fra det 55 millioner år gamle eocæne moler ved Skarrehage på Mors omtalt i VARV (1990, 2). Cementstenen indeholdt fossile trærødder, men det særligt interessante var, at der mellem rødderne befandt sig små flintesten. Og for et år siden blev der igen fundet en flintesten sammen med fossilt træmateriale fra askeserien. Denne gang fra Albækhoved ved Vejle Fjord (VARV 2000, 1).

Begge fund førte til spekulation om at jordbunden i det landområde, hvor træerne voksede, og hvorfra de siden flød til havs som drivved, måtte have været rig på flint. To fund er ikke et godt statistisk grundlag, men siden den sidste omtale i VARV er der kommet adskillige fund for dagen, og de fortæller os nu, at antagelsen holdt stik.

En gennemgang af samlingerne i Molermuseet ved Skarrehage har ført til en liste på i alt 13 fund af småsten og grus fra moleret på Mors og Fur. De fleste fund er gjort af den ene af denne artikels forfattere (HM). Fire af fundene er fra

Lille flintesten (4-5 mm) i kanten af stort træstykke fra cementsten med askelag +25 til +30. Ejerslev molergrav, fundet af HM. I træstykket sad der i alt seks små flintesten.

den negative askeserie, medens otte er fra den positive, de fleste fra cementsten mellem askelag +25 og +30. I 10 af de 13 fund var der trærester sammen med småstenene, så der er ingen tvivl om, at hovedparten af - måske alle - stenene har siddet mellem trærødder på drivved. 11 eller 12 af de 13 stenfund består af flintesten, og i flere af fundene sad der 5-7 små flintesten i det fossile træ. Så nu kan det fastslås med syvtommersøm, at flint var den dominerende stentype i jorden, der hvor træerne voksede. Her skal vi dog lige se bort fra eventuelle kalksten, som ville være blevet opløst i det tidligere sure miljø i moleret.

Som omtalt i VARV (2000,1) kom træerne nok drivende fra et landområde mod nord - formentlig det sydnorske område. Landet har ikke haft megen lighed med nutidens Norge. Det har været dækket af kridtlag med flint, og grundfjeld har ikke eller kun i ringe grad været blottet i omegnen af voksestederne. I dag kender vi ikke det mindste levn af kridtlag i Norge, men fossile træerødder langt derfra har altså medbragt et klart budskab fra det forsvundne landskab mod nord.